

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувача ступеня доктора філософії Василя ПУЛИКА, 1998 року народження, громадянина України, освіта вища: закінчив у 2021 році Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого за спеціальністю “Право”, з 05 липня 2024 року працює прокурором-стажистом на посаді прокурора Маріупольської окружної прокуратури Донецької області, виконав акредитовану освітньо-наукову програму 081 Право.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.111, утворена наказом № 994 ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ від «29» листопада 2024 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Павла Фріса – доктора юридичних наук, професора, професора кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензентів – Ігоря КОЗИЧА – доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Юрія МИКИТИНА – кандидата юридичних наук, професора, директора Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційних опонентів – Оксани КВАШІ – доктора юридичних наук, професора, провідного наукового співробітника Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України;

Івана КРАСНИЦЬКОГО – кандидата юридичних наук, професора, директора Інституту права Львівського державного університету внутрішніх справ.

на засіданні «24» січня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Василю ПУЛИКУ на підставі публічного захисту дисертації «Кримінально-правова політика у сфері забезпечення охорони від втручання в діяльність судових органів» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Міністерства освіти і науки України м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Ігор МЕДИЦЬКИЙ – доктор юридичних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, завідувач кафедри правоохоронної діяльності.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що у дисертації знайшли своє формулювання та узагальнення теоретико-прикладні висновки щодо підстав регламентації кримінальної відповідальності за втручання в діяльність судових органів (ст. 376 КК України), характеристики елементів складу кримінального правопорушення, вироблення правил кваліфікації та рекомендацій щодо подолання ситуацій кримінально-правової конкуренції. До найбільш значущих положень наукової новизни дисертації, які виносяться на захист, автором віднесено такі:

Уперше:

- на підставі вивчення сучасного зарубіжного досвіду кримінально-правової охорони незалежності судових інституцій здійснено його характеристику на прикладі англосаксонської, романо-германської (з типологізацією кримінального законодавства) та постсоціалістичних правових систем, у результаті чого виокремлено елементи, перспективні до запозичення у плані удосконалення ст. 376 КК України;

- доведена можливість втручання в діяльність судових органів шляхом бездіяльності зацікавленого суб'єкта, виходячи із: приписів регуляторного законодавства (ЗУ «Про Вищу раду правосуддя», «Про судоустрій і статус суддів»); аналізу практики оцінки ВРП випадків втручання в діяльність суддів; зарубіжного досвіду кримінально-правової регламентації заборони перешкоджання процесу відправлення правосуддя;

- з врахуванням важливості кримінально-правової охорони та потреб диференціації кримінальної відповідальності, обґрунтовано доцільність законодавчої регламентації у межах ст. 376 КК України кримінальної відповідальності за самостійний злочин – вплив на суддю міжнародного суду, учасником якого є Україна;

- сформульовано пропозицію щодо розширення складу злочину, регламентованого ст. 376 КК України, за рахунок поміщення до його структури особливо кваліфікуючої ознаки – «заподіяння істотної шкоди охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб»;

удосконалено:

- знання про родовий об'єкт кримінальних правопорушень проти правосуддя, під яким запропоновано розуміти суспільні відносини, які складаються з приводу здійснення судами і присяжними правосуддя в Україні на засадах верховенства права, а також забезпечення цієї діяльності органами кримінальної юстиції. Обґрунтовано доцільність зміни назви Розділу XVIII Особливої частини КК України, з формулюванням на «Кримінальні правопорушення проти правосуддя та діяльності органів кримінальної юстиції з його забезпечення»;

- теоретичні положення про основний безпосередній об'єкт злочину, передбаченого ст. 376 КК України, який охоплює суспільні відносини, що виникають з приводу забезпечення незалежності судової влади від незаконного

впливу на здійснюване суддями та присяжними правосуддя, шляхом розгляду і вирішення у передбаченій законом процесуальній формі та порядку судових справ;

- теоретичні положення щодо юридико-кримінологічних, соціально-економічних та соціально-психологічних підстав та принципів криміналізації та збереження відповідальності за втручання в діяльність судових органів. Констатовано недотримання повною мірою законодавцем принципів процесуальної можливості здійснення переслідування і визначення та єдності термінології;

- позицію щодо необхідності розширення кола потерпілих осіб від втручання в діяльність судових органів (ч. 1 ст. 376 КК України), за рахунок виділення у їх складі присяжного, близького родича чи члена сім'ї судді чи присяжного;

набули подальшого розвитку:

- доводи у частині заперечення доцільності відкритого переліку способів виконання об'єктивної сторони у ст. 376 України, зважаючи на: небезпеку переобтяження законодавчої конструкції та появу труднощів у правозастосуванні при закріпленні навіть лише основних із них; потребу в регулярному перегляді норми та, відповідно, реалізації вартісної і довготривалої процедури змін та доповнень;

- додаткове обґрунтування загального 16-річного вікового цензу кримінальної відповідальності за втручання в діяльність судових органів із запереченням сформульованих у науковій літературі підстав для його зниження;

- розуміння суб'єктивної сторони складу злочину (ч. 1 ст. 376 КК України), для якої є притаманний виключно прямий умисел. З огляду на відсутність чітких орієнтирів розуміння категорії «неправосудне рішення», коректним та законодавчо унормованим запропоновано визначення мети – перешкодити винесенню законного та/або обґрунтованого судового рішення;

- аргументи на користь недоцільності перебування у кваліфікованому складі (ч. 2 ст. 376 КК України) наслідків у вигляді фактичного перешкоджання запобіганню кримінальному правопорушенню чи затриманню особи, яка його вчинила, як таких, що не співвідносяться повною мірою із предметно-функціональною площиною діяльності суду;

- рекомендації щодо правил кваліфікації ст. 376 КК України та подолання конкуренції кримінально-правових норм у випадках погрози або насильства щодо судді, народного засідателя чи присяжного (ст. 377 КК України), умисного знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного (ст. 378 КК України), посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя (ст. 379 КК України). Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертація складається із переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, які включають у собі п'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 244 сторінки, з яких основний текст – 183 сторінки, список використаних джерел (301 найменування) – 32 сторінки, додатки – 11 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами).

Здобувач має 13 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей у фахових виданнях України, 6 у наукових збірниках тез матеріалів науково-практичних конференцій та 2 наукові статті, що додатково відображають результати дисертації, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Пулик В. М. Кримінально-правова охорона діяльності судових органів від втручання: порівняльний аспект. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України [текст] : Збірник наукових статей. Випуск 58. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2022. С. 68-79.

DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.58.68-79>.

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/6376/7930>.

2. Пулик В. М. Підстави криміналізації поведінки, пов'язаної зі спробами протиправної корекції здійснення правосуддя (ст.376 КК України). Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2023. № 3. С. 305-311.

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-3-305-311.

URL: https://visnik.dduvs.in.ua/?page_id=2946.

3. Пулик В. М. Кримінально-правова характеристика потерпілого від злочину, передбаченого статтею 376 Кримінального кодексу України. Вісник 17 Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка. 2024. №1. С.144-154.

DOI: <https://doi.org/10.33766/2786-9156.105.144-154>.

URL:

<https://luhbulletin.dnuvs.ukr.education/index.php/main/article/view/174/167>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Павло ФРІС – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Ігор КОЗИЧ – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Юрій МИКИТИН – кандидат юридичних наук, професор, директор Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Оксана КВАША – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Іван КРАСНИЦЬКИЙ – кандидат юридичних наук, професор, директор Інституту права Львівського державного університету внутрішніх справ.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.111 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Василю ПУЛИКУ ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Павло ФРІС

